

PC–10025/NL

X–3/2111

RURAL MARKETING–505

(Semester–V)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 60

Note : Section A is compulsory, consisting of 10 short answer type questions carrying 2 marks each. Attempt *two* questions each from Section B & C carrying 10 marks each.

SECTION—A

(Compulsory Question)

- I. Answer the following up to five lines :
1. What is the nature of rural marketing?
 2. What is importance of rural marketing?
 3. What are the 4 A's of rural marketing?
 4. Define rural communication.
 5. Define rural large format retail stores.

6. Define pricing strategy.
7. Define promotion strategy.
8. Define product strategy.
9. Define information system.
10. What are special features of rural marketing?

SECTION—B

Answer each question up to 7 pages in length :

- II. Explain the nature of Indian rural markets in details.
- III. Discuss various challenges before managers to tackle Indian rural markets.
- IV. What is rural marketing information system? Explain in details.
- V. Explain rural market retail store formats in details.

SECTION—C

Answer each question up to 7 pages in length :

- VI. Explain in details various pricing strategies exercised in Indian rural markets.

- VII. Explain distribution strategies in context of Indian rural markets.
- VIII. What is the role of information technology in addressing Indian rural markets?
- IX. Explain in details various promotion strategies exercised by various managers in Indian rural markets.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ 10 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2-2 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ। ਭਾਗ B ਅਤੇ C ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

(ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

- I. ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਪੰਜ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿਚ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :
1. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਮੰਡੀਕਰਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ?
 2. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਮੰਡੀਕਰਣ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?
 3. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਮੰਡੀਕਰਣ ਦੇ 4 A's ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
 4. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
 5. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਚੂਨ ਸਟੋਰਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
 6. ਪ੍ਰਾਈਸਿੰਗ (ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਣ) ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
 7. ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
 8. ਉਤਪਾਦ ਨੀਤੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ।

9. ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
10. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਮੰਡੀਕਰਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੱਛਣ ਕੀ ਹਨ?

ਭਾਗ—B

ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ 7 ਪੰਨੇਂ ਤੱਕ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

- II. ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਮੰਡੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- III. ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਮੰਡੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਭਿੰਨ ਚਣੌਤੀਆਂ ਕੀ ਹਨ? ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
- IV. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਮੰਡੀਕਰਣ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਰੋ।
- V. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਪ੍ਰਚੂਨ ਸਟੋਰ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।

ਭਾਗ—C

ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ 7 ਪੰਨੇਂ ਤੱਕ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

- VI. ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ।

- VII. ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਮੰਡੀਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- VIII. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਮੰਡੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
- IX. ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨੀ ਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਉਲੇਖ ਕਰੋ।
-